

KANUNÎ'NİN İLK YILLARINDA KARAMAN VİLÂYETİ

M.Akif ERDOĞRU

Osmanlılar, *Karaman memleketine (vilâyeti)* tam olarak 1474 yılından sonra hakim olabildiler(1). Kendi teşkilatlarını zamanla vilayetde uygulama imkânını buldular. Ziraî ve özellikle askeri amaçları için bölgede yeni idarî düzenlemeler yaptılar. Genel bir ifadeyle Konya, Kayseri, Kırşehir, Bozok, Beyşehir, Akşehir, Niğde, Aksaray, Maraş, Tarsus ve İçel şehirleri, *Karaman vilâyeti* veya *Karaman beylerbeyliği* adı altında birleştirildi (2). Osmanlılar, aslında, Karamanoğulları dönemindeki idarî teşkilatı esas aldılar. Karamanoğulları beyliğinin kurucusu Karaman Bey'in ismini bölge adı olarak muhafaza ettiler.

Osmanlı padişahları, Karaman vilâyetindeki evkâf, emlâk, timar ve hasların kontrollerini yaptırdılar ve bu teftişlerin neticelerini defterlere kaydettirdiler(3). Nitekim, I.Mehmed, II.Bayezid, I.Selim, I.Süleyman, II.Selim, ve III.Murad Karaman vilâyetinde esaslı teftişler ve düzenlemeler yaptırttılar. Makalemizin asıl konusu Kanunî'nin ilk yıllarında yapılmış olan bir teftişin sonucunu

1 Karaman beylerbeyliğinin/vilâyetinin tam olarak kuruluşu hususu tartışmalıdır.Ancak 1476'dan sonra Osmanlıların bölgeye hakim olabildikleri bilinmektedir. Karaman Osmanlı mücadeleleri ve Karaman beylerbeyliğinin teşekkülü hakkında bkz. D.Edgar Pitcher, *An Historical Geography of the Ottoman Empire*, Leiden 1972, s.54,62,63;H.İncalcık,*The Ottoman Empire The Classical Age 1300-1600*, London 1973, s.106.

2 Onbeş ve onaltıncı yüzyıl boyunca Karaman beylerbeyliği coğrafi açıdan bir birlik göstermez.Onaltıncıyüzyılın ilk yarısında bazen Elbistan,Maraş,ve Kırşehir Karaman vilâyeti içerisinde gösterilir.Aslında Karaman beylerbeyliğinin idarî olarak tam bir birliği III.Murad döneminde görülebilir.Daha önceleri Karaman vilâyeti içinde zikredilen İçel ,Kıbrıs'ın fethinden sonra Kıbrıs beylerbeyliğine bağlanmıştır.Karaman beylerbeyliğinin idarî gelişimi ve taksimatı için bkz. M.Akif Erdoğan, "Karaman Beylerbeyliğinin İdarî Gelişimi", *X.Osmanlı Öncesi ve Osmanlı Dönemi İncelemeleri Sempozyumu*, CİEPO, 31 Ağustos-5 Eylül 1992. Ankara 1992 (Osmanlı Araştırmaları'nda yayınlanacaktır).

3 Timâr tahrirleriyle ilgili genel bilgiler için H.İncalcık, *The Ottoman Empire*, s.108.

gösteren bir kayıttır. Belge Nisan 1522 tarihli'dir (4). Kanunî'nin emriyle Karaman beylerbeyisi *Mehmed Paşa*, Karaman vilâyetinde bulunan bütün emlak, evkâf, timâr ve hasları kontrol ettirmiş ve bir defter hazırlatmıştır. Belge Karaman vilâyetinin tamamını rakamsal olarak göstermesi bakımından da ayrıca önem taşımaktadır. Zira, Karaman vilâyeti idârecilerini, iskan yerlerini, mimarî yapıları ve nüfusu toplu olarak göstermektedir. 1522 tahririyle Karaman vilâyetinde yeni bir idarî düzenleme yapıldı. Konya, Beyşehir, Akşehir, Aksaray, Niğde, Kayseri, ve İçel sancakları (*livâ*) (5) Karaman vilâyetini oluşturmuştu. Aslında bu sancaklar Karaman vilâyetinin / beylerbeyiliğinin temel idarî birimleriydi. Ancak bu tahrirle, Akşehir sancağı sancaklıktan çıkarıldı ; zaim ve timarlı sipahileri Konya sancağına bağlandı(6). Metnini aynen verdiğimiz belge, 1522 yılında Karaman vilâyetinde altı *sancak*, yirmi altı *kaza*, onsekiz şehir (*nefs*) iki *kasaba* ve onbeş adet *kalenin* bulunduğunu belirtmektedir. Konya vilâyetin *paşa sancağı* durumunda idi. Karaman beylerbeyisi (*mir-i mirân*) burada oturur, vilâyeti buradan idare ederdi. Kendisine, Konya, Niğde ve Kayseri'den haslar tahsis edilmişti. Özellikle Kayseri gelirlerinin çoğu Karaman beylerbeyisi için ayrılmıştı(7).

Kanunî'nin ilk yıllarında Karaman vilâyetinde yaklaşık ikibinyüzyirmidokuz adet köy (*karye*) vardı. İçel bölgesi köylerin

4 Yayınladığımız belge İstanbul Başbakanlık Arşivi Tapu Tahrir Tasnifi 387'den çıkarıldı(sayfa: 329-335). Bu kısım daha önce Tayyib Gökbilgin tarafından şu yazıda değerlendirildi: "XVI. Asırda Karaman Eyaleti ve Larende (Karaman) Vakıf Müesseseleri, *VD, VII*, İstanbul 1968, s.29.

5 *Sancak/livâ* kelimesinin anlamları için bkz. İ. Metin Kunt, *The Sultan's Servants The Transformation of Ottoman Provincial Government 1550-1650*, Newyork 1983, s.14.

6 Yayınladığımız belgedeki şu kayıt önemlidir: "*Livâ-i mezbûre sancaklıktan bozulup zümâsi ve sipahisi Konya sancağına ihak olunmuşdur*".

7 Kayseri şehrinin geliri için bkz. Ronald C. Jennings, "The Population, Society, and Economy of the Region of Erciyeş Dağı in the Sixteenth Century", in *Contribution A'l'Histoire Economique et Sociale de'l Empire Ottoman*, 1983, s.172-173.

sayıca en kesif olduğu yer idi. İçel'i bu yönüyle Konya ve Beyşehir sancakları takip etmişti. Buna karşılık, en az köyün bulunduğu yer ise Akşehir sancağı olmuştu. Aslında, Akşehir sancağı her bakımdan Karaman vilâyetinin en küçük sancağı olarak kaldı(8).

Her Karaman sancağında sayıları iki ila dört arasında değişen şehir ve kasabalar vardı. Yayınladığımız belge, Karaman vilâyetinde yirmiden fazla şehrin bulunduğunu bildirmektedir. Niğde, Kayseri ve İçel sancakları Kanunî döneminde, kaleleri bakımından önemli yerlerdi. Aslında, onbeşinci yüzyılın ortalarından itibaren Orta Anadolu kaleleri tedricen önemlerini kaybetmişlerdi. Konya, Beyşehir, Aksaray, ve Karaman kalelerinin durumu bu şekilde idi. Fakat Kanunî döneminde Niğde, Kayseri ve İçel'deki kaleler askerî önemlerini devam ettirdiler. Kaleler halâ muhafızlar tarafından bekleniyordu. Nitekim, kale muhafızlarına yüzyetmişsekiz köy, otuzyediyedi mezraa, üç cemâat ve bir tarlanın (*zemin*) geliri, ayrılmıştı. Kayseri, Doğu Anadolu'dan gelen tehlikelere karşı; Niğde, Çukurova'dan gelebilecek tehlikelere karşı ve İçel de denizden gelebilecek akınlara karşı korunuyordu. Kaleleri büyük ölçüde Müslümanlar beklediler. Ancak çok düşük oranda da olsa Niğde ve Kayseri'deki kalelerde *gebr* nüfus mevcuttu ve bunlar bu hizmetleri karşılığında birtakım vergilerden muaf tutulmuşlardı.

1522 yılının Karaman vilâyeti tahminen 142.967 *nefer* nüfusu bünyesinde barındırıyordu. Bu miktar, XVI. yüzyılın sonlarına doğru iki katına çıkacaktı. Vilâyetdeki nüfus artışının en önemli sebebi, Merkezî Anadolu'nun tehlikelerden, özellikle hastalık ve korsan tehlikelerinden, uzak olması idi. İçel, aynı dönemde, vilâyetin en kalabalık sancağı durumunda idi. Nitekim, vilâyet nüfusunun yüzde yirmialtıyı İçel bölgesinde yoğunlaşmıştı. İçel'den sonra sırasıyla Konya, Niğde, Aksaray, Beyşehir, Kayseri ve Akşehir en çok nüfusu barındıran sancaklar oldular. Aslında, Kayseri'nin durumu ilgi

8 Akşehir sancağında timâr sisteminin uygulanması ve III. Murad devrindeki durum için bkz. M. Akif Erdoğan, "Akşehir Sancağındaki Dirliklerin III. Murad Devrindeki Durumu ve 1583/991 Tarihli Akşehir Sancağı İcmal Defteri", **Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi**, I, Ankara 1990, s.129.

çekicidir. XVI.yüzyıl sonlarına doğru, Kayseri şehir nüfusu büyük oranda artacaktır. Özellikle, Kayseri'nin serbest pazar olması ve Doğu Anadolu ve Çukurova'dan gelen nüfus göçleri sayesinde, XVI.yüzyılın sonlarında, Bursa'dan sonra Anadolu'nun en kalabalık şehri olarak ortaya çıkacaktır(9). Ancak Konya,eskiden beri süregelen idari geleneğiyle, Karaman beylerbeyliğinin merkezi olmaya devam edecektir.

Kanunî döneminde Karaman sancaklarının hepsinde çok az oranda *gebr* nüfus mevcuttu. Konya sancağı'nın yüzde 0.7'sini, Aksaray ve Beyşehir sancakları'nın yüzde 1.6'sını, Niğde sancağı'nın yüzde 3.5'ünü, Kayseri sancağının yüzde 18.3'ünü ve İçel sancağı'nın yüzde 0.3'ünü *gebr* nüfus oluşturmuştu. Gebr nüfusun kimliğinin oldukça tartışmalı olduğunu belirtmekte yarar vardır. Gebrlerin çoğu Türkçe isimler taşımakta idiler ve belki de herhangi bir dine mensup değillerdi. Ancak bunlar *zımni* nüfusla aynı tutuldular.

Şehir ve köylerdeki yerleşik nüfus dışında, Karaman vilâyeti'nde bir de, atçeken (*esb-keşân*), *ortakçı* ve *çeltikçi* nüfus vardı. Atçekenler,Konya,Akşehir ve Aksaray sancaklarının sahra taraflarında yaşadılar ve saray için at yetiştirdiler. Ortakçılar ise Konya ve Beyşehir sancaklarında sakindiler. Bunlar,sarayın ve büyük vakıfların hububat ihtiyacını karşılamak için ziraatçılık yaptılar. İçel ise vilâyet içerisinde çeltikçilerin bulunduğu tek yer idi. Özellikle Göksu *nehri* çeltikçiler için gereken suyu sağladı. Yukarıda belirttiğimiz bu grupların kendilerine ait kanunları vardı ve çoğu durumda reyâdan farklı tutulmuşlardı(10).

Karaman beylerbeyliğinin paşa sancağı olan Konya, Kanunî'nin ilk yıllarında, vilâyetin en zengin sancağı durumunda idi.Beylerbeylik gelirinin yaklaşık yüzde yirmikisini bizzat Konya sancağı karşıliyordu. Sırasıyla Kayseri, İçel,Aksaray,Beyşehir, Niğde

9 Kayseri şehrinin onaltıncı yüzyıldaki nüfusunun gelişimi için bkz. Ronald C.Jennigs,"Urban Population in Anatolia in the Sixteenth Century :A study of Kayseri, Karaman, Amasya, Trabzon, and Erzurum", *İJMES*,7, 1976, s.27.

10 Atçeken ve ortakçı kanunnâmeleri için bkz. M.Akif Erdoğan, "Karaman Vilâyeti Kanunnâmeleri",*OTAM*'da (yayınlanacaktır).

ve Akşehir en zengin sancaklar olarak sıralandılar. Vilâyet gelirlerinin çoğu has, zeâmet ve timâr sahalarından geldi. Bununla birlikte vakıf gelirler de önemli oranda idi. Gelirin yaklaşık yüzde ondördünü vakıflar ve yüzde bir gibi küçük bir kısmını da mülkler oluşturuyordu. Konya sancak gelirlerinin yüzde onsekizi, Beyşehir sancağının yüzde altısı, Akşehir sancağının yüzde yirmiikisi, Aksaray sancağının yüzde onüçü, Niğde sancağının yüzde dokuzu, Kayseri sancağının yüzde yirmisi ve İçel sancağının da yüzde dördü vakıf gelirler idi. Aslında bu rakamlar, Karaman vilâyetinin Kanunî döneminde tam bir timârlı eyalet olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Has ve timâr sahalarından toplanan bu gelirler, tekrar timar teşkilatında görevli idârecilere dağıtıldı. Padişah, Karaman beylerbeyisi ve sancakbeyleri (*mir-i livâ*), zaimler, timârlı sipahiler ve *kale erenleri* bu gelirden hisselerini aldılar. Padişahın hissesi yüzde oniki, beylerbeyi ve sancakbeylerinin hissesi yüzde onbir, zaim ve timarlı sipahilerin hissesi yüzde elli, dokuz ve kale erenlerinin hissesi de yüzde bir oldu. Gelirin büyük kısmı timârlı sipahilere dağıtılmıştı.

Konya, Kanunî döneminde, sosyal tesisler açısından Karaman vilâyetinin en önemli sancağı idi. Cami, mescid, ve zaviyelerin çoğu Konya'da bulunuyordu. Kayseri ise medrese ve hamamları yönünden ilgi çekici idi. Beyşehir ve İçel zaviyeleriyle, Akşehir ve Niğde mescidleriyle, Aksaray kervansaraylarıyla dikkat çekiyordu(11).

11 Konya, Kayseri, Niğde, Aksaray, ve Beyşehir'deki mimari eserler İ.H.Konyalı'nın kitaplarında değerlendirildi.

Vilâyet-i Karaman

LİVÂ-İ KONYA

6 kaza, 1 nefis, 1 kale, 1 kasaba, 1 imaret, 19 cami, 67 mescid, 12 medrese, 59 zaviye, 1 dârülhadis, 28 dârülhuffâz, 2 muallimhâne, 1 kalenderhâne, 1 sadrihâne, 1 hızırlık, 1 dârüşşifâ, 11 hammâm, 8 çeşme, 526 dekâkin maa tahnhâne ve hâne-i vakf 491 dekâkin, 35 hâne, 243 zemin-i dekâkin, 180 bağât ve bağçehâ, 21 dolab maa zemin, 1 furun, 6 karbansaray, 4 asiyâb, 4 çayır, 5 küt'a koru, 6 küt'a yaylak, 1 memlehâ, 788 zeminhâ, 17 mukataa, 346 kurâ, 574 mezâri, 222 cemâat, **28.871** neferen.

Minhâ

1 mir-i livâ, 6 kadı, 11 zuemâ, 131 sipahiyân, 2 dizdâr ve kethüdâ, 94 mustahfizân, 351 hane-i ortakçıyân, 9.489 mücerredân ve sipahizadegân ve elimme ve hatib ve hanehâ-i gayrı ez avarız, 7.087 hâne-i esb-keşân, 11.699 hâne-i avarız 11.606 müselmanân, 93 gebrân, **3.413.853** hâsil.

Minhâ

Hassha-i hazret-i padişâh-ı âlempenâh -halledallahu Teâlâ melkehu-

7 mukataa, 149 cemâat, 26 kurâ, 1 zemin, 11.596 nefer, **7.775** hâne, **972.586** hâsil.

Hasshâ-ı mir-i mirân-ı vilâyet-i Karaman

3 cemâat, 6 kurâ, 1 mezraa, 818 nefer, **534** hâne, **76.154** hâsil

Hasshâ-ı mir-i livâ-i Konya

1 nefis, 10 mukâtaa, 2 kurâ, 2 cemâat, 4 çayır, 1.481 nefer, **1.047** hâne, **217.190** hâsil

an hasshâ-i mir-i livâ-i İçel

11 cemâat, 1 karye, 2 mezraa, 379 nefer, **286** hâne, **35.765** hâsil.

Zuemâhâ ve timârhâ-i sipâhiyân

1 kasaba, 57 cemâat, 265 kurâ, 535 mezraa, 17 zeminhâ, 7 çiftlik, 5 kuru, 1 yaylak, 1 memlehâ, 12.940 nefer, **5.831** hâne, **1.285.905** hâsil.

Timâr-ı müstahfızân-ı kal'a-i Konya

24 kurâ, 12 mezâri, 783 nefer, **533** hâne, **75.413** hâsil

Evkâf

12 kurâ, 22 mezâri, 25 çiftlik, 761 zeminhâ, 526 dekâkin, 243 zeminhâ-i dekâkin, 180 bağât ve bağçehâ, 21 dolab maa zemin, 6 karbansaray, 40 asiyâb, 1 furun, 11 hammâm, 629 nefer, **431** hâne 338 müselmanân, 93 gebrân, **620.108** hâsil.

Emlâk

Zeminhâ-i müteferrika 9, mezraa 3, hâsil maa mahsûl-ı malikâne-i bazı kurâ **30.712**.

LIVÂ-İ BEYŞEHİRİ

2 kaza, 2 nefis, 9 cami, 24 mescid, 2 medrese, 57 zaviye, 1 kalenderhâne, 2 hammâm, 62 dekâkin ve hâne, 97 zemin-i dekâkin, 1 karbansaray, 1 furun, 18 asiyâb, 67 bağât ve harım, 14 yaylak, 6 çayır, 2 mukataa, 180 kit'a zeminhâ, 68 çiftlik, 312 kurâ, 77 mezâri, 6 cemâat, 16.015 neferen.

Minhâ

1 mir-i livâ, 2 kadı, 7 zuemâ, 196 sipahiyân, 5.227 mücerredân ve sipahizadegân ve eimme ve hatib ve hanehâ-i gayrı ez avâriz , 329 hane-i ortakçıyân, **10.253** hane-i avarız, 10.085 müselmanân, 168 gebrân, **1.566.783** hâsil.

Minhâ

Hashhâ-ti hazret-i padişah-ı âlempenâh-halledallahu Teâlâ mülkehu-

5 kurâ, 528 nefer, **377** hâne, **84.945** hâsil.

Hashhâ-ti mir-i livâ-i Beyşehir

1 nefis, 8 kurâ, 2 mezraa, 1 cemâat, 12 küt'a yaylak, 1.039 nefer, **774 hâne, 144.940 hâsil.**

Timârhâ-i zuemâ ve sipahiyân

1 nefis, 294 kurâ, 62 mezraa, 18 çiftlik, 5 cemâat, 24 küt'a zeminhâ, 6 çayır, 2 küt'a yaylak, 14.138 nefer, **9.391 hâne, 1.218.012 hasıl.**

Timâr-ı müstahfızân-ı kal'a-i Konya

4 kurâ, 98 neferen, **66 hâne, 8.322 hâsil.**

Evkâf

2 hammâm, 63 dekâkin, 97 zemin-i dekâkin, 56 bağât, 129 küt'a zeminhâ, 14 asiyâb, 1 furun, 1 karbansaray, 2 mukataa, 37 çiftlik, 1 karye, 10 mezraa, 7 nefer, **4 hâne, 87.733 hâsil.**

Emlâk

2 mezraa, 12 çiftlik, 27 zemin, 11 bağât ve harım, 4 asiyâb, **22.841 hâsil.**

LIVÂ-I AKŞEHİR

Livâ-i mezbûre sancaklıktan bozulup zuemâsı ve sipahisi Konya sancağına ilhak olunmuştur

4 kaza, 2 nefis, 1 kasaba, 7 cami, 62 mescid, 4 medrese, 22 zaviye, 1 hızırılık, 7 çeşme, 127 kurâ, 19 cemâat, 76 mezraa, 354 zeminhâ, 13 çiftlik, 1 yaylak, 1 çayır, 24 bağât ve bağçehâ, 6 hammâm, 68 asiyâb, 77 dekâkin ve hâne-i vakf, **8.619 neferen.**

Minhâ

4 kadı, 2 zuemâ, 77 sipahiyân, 3.242 mücerredân ve elimme ve hatib ve hanehâ-i gayri ez avarız, **5.294 hâne-i avarız, 962.007 hâsil.**

Minhâ

Timarhâ-i zuemâ ve sipahiyân

2 nefis, 1 kasaba, 126 kurâ, 73 mezâri, 19 cemâat, 3 çiftlik, 10 küt'a zeminhâ, 1 küt'a çayır, 1 küt'a yaylak, 8.506 nefer, **5.277 hâne,**

742.806 hâsıl.

Evkâf

6 hammâm, 77 dekâkin ve hanehâ, 67 asiyâb, 343 kıt'a zeminhâ, 240 bağât ve harım, 8 çiftlik, 1 karye, 1 mezraa, 30 nefer, 17 hâne, **207.184** hâsıl.

Emlâk

2 mezraa, 2 çiftlik, 1 zemin, 1 asiyâb, **12.017** hâsıl.

LİVÂ-İ AKSARAY

3 kaza, 3 nefis, 1 kale, 5 cami, 61 mescid, 6 medrese, 1 imaret, 38 zaviye, 1 mevlevihâne, 1 kalenderhâne, 1 muallimhâne, 103 dekâkin maa bezirhâne, 58 hanehâ-i vakf, 4 karbansaray, 25 asiyâb, 127 bağât ve bağçehâ, 574 kıt'a zeminhâ, 3 mukataa, 1 memlehâ, 2 kıt'a yaylak, 229 kurâ, 327 mezari, 190 cemâat, **16.425** nefer.

Minhâ

1 mir-i livâ, 3 kadı, 14 zuemâ, 142 sipahiyân, 1 dizdar, 32 müstahfızân, 4.810 mücerredân ve sipahızadegân ve eimme ve hatib ve hanehâ-i gayrı ez avarız, **11.432** hâne-i avarız 11.246 müselmanân 186 gebrân, **2.104.460** hasıl.

Minhâ

Hashhâ-i hazret-i padişah-ı âlempenâh -halledallahu teâlâ mülkehu-

1 memlehâ, 78 cemâat, 1996 nefer, **1.614** hâne, **375.133** hâsıl.

Hashhâ-i mir-i livâ-i Aksaray

2 nefis, 6 kurâ, 1.729 nefer, **1.396** hâne, **199.212** hâsıl.

Timâr-hâ-i zuemâ ve sipahiyân

1 nefis, 204 kurâ, 303 mezraa, 111 cemâat, 5 kıt'a zeminhâ, 2 kıt'a yaylak, 4 çiftlik, 1 asiyâb, 12.038 nefer, **8.162** hâne 7.976 müselmanân ,186 gebrân, **1.142.693** hâsıl.

Timâr-ı müstahfızân

1kurâ, 1 cemâat, 1 mezraa, 1 zemin, 448 nefer, **240** hâne, **108.040** hâsil.

Evkâf

6 hammâm, 103 dekâkin ve tahnhâne ve bezirhâne, 1 çiftlik, 204 asiyâb, 127 bağ ve harım, 62 hanehâ-i vakf ve karbansaray, 568 küt'a zeminhâ, 2 kurâ, 18 mezraa, **270.314** hâsil.

Emlâk

2 kurâ, 5 mezraa, 21 nefer, 20 hâne, **9.067** hâsil.

LİVÂ-İ NİĞDE

4 kaza, 4 nefis, 3 kal'a, 12 cami, 39 mescid, 2 medrese, 28 zaviye, 1 mevlevihâne, 3 hammâm, 74 dekâkin ve hâne-i vakf 71 dükkân, 3 hane, 2 karbansaray, 3 mukataa, 5 asiyab, 2 çayır, 167 küt'a zeminhâ, 137 bağât ve bağçehâ, 5 küt'a yaylak, 1 çiftlik, 2 otlak, 255 kurâ, 296 mezârî, 181 cemâat, **19.774** neferen.

Minhâ

1 mir-i livâ, 4 kadı, 17 zuemâ, 153 sipahiyân, 3 dizdar, 2 küthüda, 193 müstahfızân, 5.913 mücerredân ve sipahizadegân ve eimme ve hatib ve hanehâ-i gayrı ez vakf, **13.501** hâne-i avarız 13.026 müselmanan, 475 gebrân, **1.929.222** hâsil.

Hasshâ-i hazret-i padişah-ı âlem-penâh

5 kurâ, 30 cemâat, 7 mezraa, 1 küt'a yaylak, 1 küt'a çayır, 1 asiyâb, 804 nefer, **592** hâne, **71.357** hâsil.

Hasshâ-i mir-i mirân-ı vilâyet-i Karaman

12 kurâ, 9 cemâat, 10 mezraa, 2 otlak, 1.504 nefer, **1.055** hâne, **107.387** hâsil.

Hassha-i mir-i liva-i Niğde

1 nefis, 4 kurâ, 2 cemâat, 2 mezraa, 1 yaylak, 1.449 nefer, **1.020** hâne 961 müselmanân, 59 gebrân, **195.402** hâsil.

Timâr-ı zuemâ ve sipahiyân

3 nefis, 148 kurâ, 240 mezraa, 140 cemâat, 3 mukataa, 1 çayır, 2 yaylak, 3 zemin, 1 çiftik, 11.850 nefer, **8.007** hâne 7.676 müselmanân, 221 gebrân, **1.050.871** hâsil.

Timâr-ı müstahfızân

82 kurâ, 11 mezâri, 3.763 nefer, **2.789** hâne, 2.704 müselmanân, 85 gebrân, **313.990** hâsil.

Evkâf

164 kıt'a zeminha, 14 mezraa, 74 dekâkin ve hâne, 8 asiyâb, 3 hammâm, 2 karbansaray, 137 bağât, **176.525** hâsil.

Emlâk

3 kurâ, 2 mezraa, 49 nefer, 38 hâne, **14.190** hâsil.

LİVÂ-İ KAYSERİYYE

2 kaza, 2 nefis, 2 kale, 1 imaret, 9 cami, 48 mescid, 17 medrese, 1 darülhâdis, 3 darülhuffaz, 1 hıZırlık, 1 muallimhâne, 34 zaviye, 1 kalenderhâne, 1 sadrîhâne, 13 hammâm, 1 karbansaray, 418 dekâkin ve findık, 31 zemin-i dükkân, 17 zeminhâ-i vakf, 1 tabbağhâne, 32 asiyâb, 87 bağât, 23 mukataa, 2 çayır, 7 suğla, 4 sınır, 656 kıt'a zeminhâ, 12 çiftlik, 254 kurâ, 2778 mezâri, 110 cemâat, **15.867** nefer

Minhâ

1 mir-i livâ, 2 kadı, 1 dizdar ve kethüda, 133 müstahfızân, 3 zuemâ, 174 sipahiyân, 4.630 mücerredân ve sipahizadegân ve eimme ve hatib ve hâne-i gayrı ez avarız, **10.920** hâne-i avarız, 8.917 müselmanân, 2.003 gebrân, **2.999.757** hâsil.

Minhâ

Hasshâ-i hazret-i padişah-i âlem-penah -halledallahu teâlâ mülkehu-

7 suğla, 9 mukataa, 3 kurâ, 139 nefer, **91** hâne, **165.202** hâsil.

Hasshâ-i mir-i mirân-ı vilâyet-i Karaman

2 nefis, 4 mukataa, 6 kurâ, 6 cemâat, 2.892 nefer, **2.366** hâne,

1.919 müselmanân, 440 gebrân, **436.644** hâsıl.

Timârhâ-i zuemâ ve sipahiyân

9 mukataa, 102 cemâat, 188 kurâ, 236 mezâri, 2 çayır, 8 çiftlik, 4 sınır, 20 zemin, 1.327 nefer, **7.035 hâne**, 6.006 müselmanân, 929 gebrân, **1.446.833** hâsıl.

Timâr-ı müstahfızân

43 kurâ, 13 mezâri, 2 cemâat, 2.192 nefer, **1.428 hâne**, 801 müselmanân, 627 gebrân, **268.659** hâsıl.

Evkâf

13 hammâm, 1 karbansaray, 421 dekâkin ve fındık ve zemin-i dekâkin, 18 hânehâ-ı vakf ve tabbağhâne, 1 mukataa, 4 çiftlik, 90 bağât ve harım, 626 kıt'a zeminhâ, 33 asiyâb, 5 kurâ, 29 mezraa, **614.278** hâsıl.

Emlâk

an mahsûl-ı malikâne-i bazı kurâ ve mezâri **68.141**

LİVA-İ İÇEL

5 kaza, 4 nefis, 8 kale, 615 kurâ, 218 cemâat, 201 mezraa, 642 zemin, 54 bağât ve bağçehâ, 131 sınırhâ, 18 asiyâb, 49 enhâr, 2 çayır, 32 dekâkin ve tahnâne, 2 hammâm, 14 cami, 18 mescid, 2 medrese, 32 zaviye, **37.386** neferen.

Minhâ

1 mir-i livâ, 5 kadı, 49 zuemâ, 424 sipahiyân, 679 mustahfızân bâ-ulufe, 622 hâne-i çeltükçiyân, 10.474 mücerredân ve sipahizadegân ve eimme ve hatib ve hânehâ-i gayrı ez avarız, **24.998 hâne-i avarız**, 24.907 müselmanân, 91 gebrân, **2.641.128** hâsıl.

Minhâ

Hasshâ-i hazret-i padişah-ı âlempenâh- halledallahu teâlâ mülkehu-

1 nefis, 2 iskele, 2 mukataa, 4 kurâ, 190 nefer, 150 hâne, 10

çeltükciyân, **140** hâne-i avarız, **171.060** hâsil.

Hasshâ-i mir-i livâ-i İçel

3 nefis, 8 kurâ, .320 nefer, 17 çeltükciyan, **834 hâne**, 772 müselmanân 62 gebrân, **230.583** hâsil.

Timâr-ı zuemâ ve sipahiyân

602 kurâ, 218 cemâat, 200 mezraa, 127 sınır, 49 enhâr, 318 zeminhâ, 8 asiyâb, 1 tahnhâne, 2 çayır, 24.980 nefer, 595 hâne-i çeltükciyân, **17.742 hâne-i reâyâ**, 17.712 müselmanân , 29 gebrân, **2.140.172** hâsil.

Evkâf

2 kurâ, 315 zeminhâ, 54 bağât ve bağçehâ, 1 sınır, 2 hammâm, 32 dekâkin ve hâne-i vakf, 31 dükkan, 1 hâne, 1 çiftlik, 9 asiyâb, 1 mezraa, **94.662** hâsil.

Emlâk

9 mezraa, 3 sınır, 8 kıt'a zeminhâ, **4.651** hâsil.

CEMAN VİLÂYET-İ KARAMAN

6 livâ, 26 kaza, 18 nefis, 2 kasaba, 15 kale, 3 imaret, 75 cami, 319 mescid, 45 medrese, 272 zaviye, 2 darülhadis, 31 darülhuffaz, 4 muallimhâne, 4 kalenderhâne, 2 sadrihâne, 3 hızırlık, 1 dârüşşifâ, 37 hammâm, 1.364 dekâkin ve tahnhâneve bezirhâneve hâne-i vakf, 1 tabbağhâne, 340 zemin-i dekâkin, 676 bağât ve bağçehâ, 21 dolab maa zemin, 14 karbansaray, 200 asiyâb, 17 çayır, 5 kuru, 29 yaylak, 2 memleha, 47 mukataa, 3.361 kıt'a zeminha-ı müteferrika, 2.129 kurâ, 1.831 mezâri, 946 cemâat, 49 enhâr, 135 sınır, 94 çiftlik, 2 otlak, 7 suğla, 11 bazargâh, **142.967** neferen.

Minhâ

6 mir-i mirân ve umerâ, 26 kadı, 116 zuemâ, 1.504 sipahiyân, 28 dizdar ve kethüdâ, 16 ba-ulûfe, 12 ba-Timâr, 1.031 müstahfızân, 679 ba-ulufe, 452 ba-Timâr, 3.022 sipahizadegan, 38.649 mücerredân ve hânehâ-i gayri ez avarız, **622 hâne-i çeltükciyân**, **680 hâne-i ortakciyân**, **7.087 hâne-i esbkeşân**, **93.097 hâne-i avarız**, 90.649

müselmanân, 2.448 gebrân, **15.617.210** hâsıl.

Minhâ

Hasshâ-i hazret-i padişah-ı âlempenâh -halledallahu teâlâ mülkehu-

1 nefis, 34 kurâ, 18 mukataa, 257 cemâat, 1 zemin, 2 iskele, 1 memlehâ, 7 mezraa, 2 yaylak ve çayır, 1 asiyâb, 7 suğla, 15.353 nefer, **10.589** hâne, 10 çeltükciyân, **1.840.293** hâsıl.

Hasshâ-i mir-i mirân ve umerâ-i vilâyet-i Karaman

10 nefis, 24 cemâat, 53 kurâ, 17 mezraa, 14 mukataa, 4 çayır, 13 yaylak, 2 otlak, 12.521 nefer, **9.282** hâne, 8.714 müselmanân, 568 gebrân, 17 çeltükciyan, **1.643.277** hâsıl.

Timârha-i zuemâ ve sipahiyân

6 nefis, 2 kasaba, 652 cemâat, 1.827 kurâ, 1.650 mezâri, 397 zeminhâ, 41 çiftlik, 5 kuru, 14 yaylak, 1 memlehâ, 49 enhâr, 12 çayır, 131 sınır, 9 asiyâb, 1 tahnhâne, 12 mukataa, **94.779** nefer, 595 çeltükciyân, 64.145 hâne, 62.670 müselmanân, 1.475 gebrân, **9.126.493** hâsıl.

Timâr-ı müstahfızân-ı kıla-i vilâyet-i Karaman

178 kurâ, 37 mezâri, 3 cemâat, 1 zemin, 7.284 nefer, **5.056** hâne, 4.344 müselmanân, 712 gebrân, **774.424** hâsıl.

Evkâf

23 kurâ, 95 mezâri, 76 çiftlik, 2.906 kut'a zeminhâ, 1.374 dekâkin ve tahnhâne ve bezirhâne ve hâne-i vakf ve furun, 340 zeminhâ-i dekâkin, 884 bağât, 21 dolab, 14 karbansaray, 3 mukataa, 1 sınır, 37 hammâm, 666 nefer, **452** hâne, 359 müselmanân, 93 gebrân, **2.070.814** hâsıl.

Emlâk

5 kurâ, 45 zeminhâ, 25 mezraa, 15 çiftlik, 11 bağ ve harım, 3 sınır, 5 asiyâb, 70 nefer, **58** hâne, **161.609** hâsıl.